

BÉKÉSMEGYEI HIRLAP.

• Megjelenik minden szombaton. •

Szerkesztőség: Erdélyi-út. (Körvényszéki palotával szemben.)

Felolvasó szerkesztő:

Előfizetési ára: egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, 1/4 évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér.

Kiadóhivatal: Dobay János könyvkereskedése Gyulán.

Dr. Frankó László.

Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos árakon veszi föl.

Békésről.

Egy köztiszteltetben álló tekintélyes békési lakostól vettük az alábbi sorokat:

Deputációk.

Kétségkívül többfelől keresik meg a vármegyéből a vármegye fejeit koronként egyes-bajos dolgaikban, kiktől segítséget, támogatást remélnék és várnak. Ilyen deputáció járt mostanában ismételtén Gyulán — Békésről. A községház építés, meg az állami elemi iskola! . . . Tetszik tudni! Ez a lap nem egyszer szóla már róla. A miniszter kötelezte Békést, hogy záros határidőn belül építsen városházát. A közigazgatási bizottság pedig, hogy építse rögtön az állami elemi népiskolát. Mert különben így lesz, meg úgy lesz. Felépítik neki mind a kettőt.

Éretlen, csökönyös, retrográd irányt tartó néppel mit lehet mást tenni? Ugy látszik, Békéssel ezzel a mostoha gyermekkel se lehet másként. Szerencse, hogy van egy-két haladópartí ember, a kik nem engedik stagnálni, a kik egyenetlik haladása utját, építtetnek benne szép palotákat, a kiknek eddig sokat köszönhet már a város. Sokra is vitte, mindenki tudja. Hála a vármegye támogatásának! Van már diszes bérháza, emeletes rek-

tori laka; van regáléja, vannak zsilipjei és van Megyerje. Ma-holnap világváros lenne már. Csak városháza meg iskolája lenne még. De ami kivált iskoláit illeti, ebben a részben majd úgy el van maradva, mint Budapest, vagy az országnak bármely városa. Iskolája kevés van. Elemi iskolája van a belterületen 23, a külsőségen 5. Ezek közül vagy 8-at az utolsó 15 év alatt létesítettek. Nem rég létesítették a polgári leányiskolát is négy tanerővel, valamint a kosárfonó intézetet, most mondta ki a község a gazdasági iskola létesítését; a VI. osztály gimnázium nyolcz osztályúvá való fejlesztésének az ügyével is most vívódnak s már ez is meg lenne, csak ez a Csaba fejezné már be teljesen gimnáziumát, mert addig Békés csak nem mozdulhat! Mindhiába! Békés nem Tübinga, se nem Göttinga. Még egyeteme sincs. Pedig mennyi Békésen a szegény éhes szocialista. És meg van írva, hogy nemcsak kenyérről él az ember! Zseniális ötlet. Építeni kell iskolákat és a kiket a csabai műnt, meg a kendergyár építés éhen hagyott: az éhes emberek jól laknak tudományal. Vége a szocializmusnak! És hol is születhetnék ilyen eszme másutt, mint Békés vármegyében? Ez a mi álláspontunk.

A küldöttség álláspontját azonban kötelességszerűleg szintén regisztráljuk. A küldöttség azt mondja: nincsen pénz. Elvitte a sok kedvezőtlen esztendő, az árvízzel való hosszas küzködés; a szerencsétlen vállalkozások: bérházépítés, vagy 110 ezer forint, melyet most 60 ezer forintért javasol a főszoigabíró eladni, a regálévaltság, zsilipkésztítés; legközelebb a szerencsétlen megyeri birtokvétel. Ez nyelte el a városház építésre felvett 25 ezer forintot is. Ezen kívül másik 25 ezer forint előkerült még Megyer gyomrának a homályából.

A község összes adósága egy millió háromszázezer forint, ami birtokaink majdnem egész értékét teszi. A községi pótdadó rövid tíz év alatt 54 ezer forint-ról 93 ezren felül emelkedett. A község annyira szerencsétlen viszonyok között van, hogy a mult télen egy előkelő állami tisztviselő verte félre a harangot és bezszelt a tönk szélére jutásról.

És ilyen körülmények között állanak elő azzal az indítvánnyal, hogy vegyen fel a város 120 ezer forintot ismét, városházára és állami iskolára. A küldöttség elismeri, hogy a község háza nem valami fényes és tudja, hogy előbb-utóbb építeni kell. De még most nem elodáz-

TÁRCZA.

Lónyai és Horváth Mihály menekülése.

Történelmi elbeszélés az 1848/49-iki szabadságharczából, néhai gróf Lónyai Menyhért elbeszélése nyomán.

(Vége.)

Szerencsére van három betöltetlen utlevelem. Ezeket most tetszésünk szerint használhatjuk.

Horváth arca egészen felderült, hálásan szorította meg kezemet.

— Igazán a jó Isten vezérelt most ide engemet, sóhajtott fel meghatottan.

— El ne feledd nevedet kedves bátyám: Heinrich Mayer és az anyém Ludvig Müller. Életünk függ ettől.

— Nem fogom elfeledni.

Előkerestem utitáskámból a kitöltetlen utleveleket, most már igazi kincseknek tekintettem őket, főképp mikor oly kiváló férfium segíthetek általuk

Aztán irószéremet vettem ki, majd alkalmas hely után néztem, ahol írhatunk. Nem kellett valami messze mennünk.

Nem távol csonka fatörzset találtam, reá tettem utitáskámat s ezt használtam asztal gyanánt. A személyleírás s minden egyéb szükségesekeket pontosan, minden hiba nélkül kitöltöttem. Aztán kezébe adtam a tollat tudós barátomnak.

— No most ird alá az új nevedet, mondtam neki.

— Hová írjam? — mutasd meg, kérlek

— Ide, ahol e szavak állanak: eigenhändige Unterschrift. Sajátkezű aláírás, utasítottam a szórakozott tudóst.

Horváth átvette a tollat s az általam mutatott helyre szépen, olvasható betűkkel oda írta a nevét: *Horváth Mihály*.

— Az Istenért! — kiáltottam föl ijedten — hisz megmondtam, hogy az új nevedet ird oda: Heinrich Mayer.

A szórakozott tudós a legnagyobb mérvben le volt verve, szomoruan, kínos zavarral kérdezte, hogy vajjon nem lehet-e ezen segíteni?

Oly őszinte, volt ijédelme, hogy lelkemből megszajnáltam őt.

— Hát biz ezzel többé semmit nem lehet kezdeni; a vakarás azonnal feltűnnék és gya-

nussá tenne. Igazán szerencse, hogy még rendelkezem egygyel.

Szétéptem az elromlott példányt s elővettem a harmadik utlevelet, mely még betöltetlen volt. Erre aztán nagyon ügyelt a tudós és jól aláírta. Csakis így segíthettem rajta.

Kocsimat Gyapjun tul szerencsésen megtaláltam. Üresen, bátran füttyörészve hajtván a falun keresztül, helybelinek gondoltak, senki nem tartóztatta fel.

Délután érkezünk Nagy-Váradra, ahol akkor Paskievics orosz tábornagnak főhadiszállása volt.

Siettem fölkeresni a térparancsnokságot, hogy utleveleinket láttamoztassam.

A sok orosz katonatiszt s mindenféle civil között, kik az udvart és folyósót megtöltötték, látszólag teljes nyugalommal haladva át, nyitottam be a szobába, melynek ajtaján fehér vastag papíron következő felirat díszlett: „Kaiserliches Platzcomando“, császártérparancsnokság.

Elképzelhető megdöbbenésem, midőn a hivatalban gróf Z.-t találtam, egy muzkavezetőt, akit Budapesten a Nemzeti Kaszinóból fölismertem.

hatlanul szükséges a községháza-építés. A szolgabírói hivatal, s a járásbíróóság nem különb. Ezen utóbbinak a folyosóján vannak elhelyezve fontos okmányokat tartalmazó szekrények. Még sem építkeztek az állam sem, mert az a baja, ami Békésnek, hogy nincsen pénze. Az alispán azt mondta egyik megyegyűlésen nem régen, hogy lesz Békésnek pénze az erdőletarolásából. Még ez se következett be. Várják meg annak megtörténtét.

Ami pedig az állami elemi iskolát illeti, előadták, hogy a békési ref. egyház elhatározta két elemi iskola felállítását a belterületen; a község pedig két iskolát a tanyákon. Pár évvel ezelőtt azt mondta a vármegye, hogy Békésen három új iskolát kell létesíteni, ők most négyet állítanak fel. S ez jobban megfelel az ó szükségeknek, mint a tervezett állami népiskola. A belterületen iskolázatlanul maradóként feltüntetettek legnagyobb része a négy osztályt elvégezte, csak az V., VI. osztálytól maradt el. Ezek az osztályok a ref. egyháznál még nem elég népesek. A leányok számára VI. osztály még nem is volt. Az egyház fokozatosan fejlesztette iskoláit, mint ez másutt is történt, s a VI. osztályt most építi ki. A többi egyházzal nem lehet szó, a statisztika mutatja, azok csekély számú iskolája rendben van. Különösen a külsőségen van szükség iskolára, hol ezernél több a tanköteles, kiknek számára 5 közügyi iskola van, melyekbe összesen 500 gyermek se jár. Ezekre az iskolákra

van szükség Békésen. Míg ha a tervezett állami iskolát építenék fel 40.000 forinttal, a leányok számára még mindig nem lenne VI. osztály a belterületen, mert a most tervezett hat osztályú finiskola lenne, a külterületen se lenne segítve. Akkor még azután kellene majd másik 40 ezer forintból leányiskolákat felállítani s a tanyákról is gondoskodni. Ez az állami iskola szükségét nem pótolná, hanem teljesen felesleges volna, mert a belterületen levő békési iskolákban zsúfoltságról szó sem lehet. Alig van a belterületen egy-két iskola, melyben a növendékek száma 80 körül van. Ellenkezőleg, akárhány iskolában 40—50 körül van a növendékek száma.

Mi lenne az új állami iskola felállítása által? Nagy teher zúdulna ismét a népre egészen szükségtelenül. E mellett leszoríthatnák a felekezetek arról a térről, melyen becsülettel régóta működnek és sok áldozatot hoztak, mert a régiéket s az új iskolát együtt meg nem élhetnek, mikor nem egy iskola ma is meglehetősen néptelen. Különösen szenvedne itt is a ref. egyház, mely arra rá nem szolgált, hogy a népnevelés teréről leszoríthatassék.

A ref. egyház presbitériuma 20 ezer forintot ajánlott fel gimnáziumának VIII. osztályúvá leendő kiépítésére azzal a szándékkal, hogy a régi gimnáziumi épület visszamarad az egyház birtokában s ott helyezze el a szükséges elemi iskolákat. De ha állami iskola épül, mit csi-

nál a ref. egyház a régi gimnázium nagy épületével?

A község igaz, hogy alkudozott az állami iskolára a kormányfővel, de akkor még nem tudta a ref. egyháznak azt a szándékát, hogy két új iskolát létesít, máskülönben az alku maig sincsen befejezve, mert a miniszteri leiratban olyan pontok vannak, melyekről előbb szó se volt s melyeket a község el nem fogad. Egyik: az iskolák mellé tanítói lakok építése, hat tanító részére, másik a miniszternek az a kijelentése, hogy ha majd a felekezetek átadják az iskolákat az államnak, — tehát már előre kilátásba helyezi a felekezeti iskolák bukását — arra az esetre minden tanítói fizetéshez két-kétszáz forint hozzájárulást követel a fenntartó testülettől.

Ezeket adta elő a deputáció. Az alispán határozottan kijelentette, a küldötteknek igazuk van. A község nagyon rossz anyagi viszonyok közt van és nem lehet költsélni 5, 6 éven belől községház építésére. Ellenben az iskolát még most is kötné a lakosságra.

Kiváncsian várják ennek az ügynek a fejlődését. Látni akarják, hogy vége lesz-e már egyszer a czéltalan, alapos számítás nélküli vállalatoknak és építkezéseknek? Meddig támogatja ezt az irányzatot a vármegye? Kiváncsian várják kivált a ref. egyház körében. Látni akarják, hogy mi lesz az egyházzal? Kiépítheti-e és fenntarthatja-e tovább iskoláit, vagy leszoríttatik a tanügy te-

Ugy látszott, hogy a gróf első pillanatban nem ismert fel, futólag rám tekintve átvette uttlevelemet és aláírta. Aztán a mellette álló irnokfélének adta, hogy vigye át a szomszéd teremben levő orosz ezredeshez, hogy ez is láttamozza. Csak ekkor nézett rám hosszabbabban, fűrkészőleg.

Az a gyilkos tűz, mely szemeiben hirtelen főllyant, tanusította, hogy felismert, Károlyvendő, gunyos mosolylyal méregetett tétőtől talpig. Semmi kétségem nem volt felőle.

— Hol van utitársra az állítólagos Heinrich Mayer? Mit? Miért nem jött be az is személyesen? — tudakolta. Gyöngélikedik — feleltem — vendéglőnkben hagytam.

A gróf néhány szót sugya a parancsát váró irnokfélének, mintkét uttlevelet átvette tőle s bement a téparancsnokhoz.

Néhány percczel később ezzel együtt jött vissza. Orosz ezredes volt ez, magas, fiatal férfi, alig több, mint legföllebb 30 éves. Melle érdemrendekkel volt borítva.

Végem van! gondoltam, midőn ebben is ismerőst találtam. Mintegy öt év előtt a bécsi orosz követségnél katonai attasé volt az ezredes ur örmagy ranggal. Nem egy kedélyes estét töltöttünk együtt.

Az ezredes hideg arczczal nézett rám, aztán a grófhöz fordult:

— Ön azt állítja gróf, hogy ez utlevél birtokosa a lázadó magyarok kormányának egyik jelentékeny tagja? — kérdezte látszólagos bosszankodással.

— Bizonyos vagyok benne ezredes ur-

Személyesen ismerem. Neve Lónyai Meny hért. Államtitkár a lazadó kormányánál.

Az ezredes arczán a harag pirja lángolt fel.

— Csalatkozik gróf, — mondá némi szűnet után. Jól ismerem ezt az urat. Bécsben aktomban ő volt rendes borszállító Zdravopán Müller! Legyen üdvöz Müller ur.

Kezet fogott velem. Meleg kézzorítása azt látszott mondani hogy: ne félj, megmentelek!

— Tévedni méltóztatik ezredes ur, — kezdett a gróf pattogni, — nagyon jól ismerem, többször találkoztam vele előző időkben.

— Én is jól ismerem, — válaszolt az ezredes nyugodtan. — Őt esztendeig volt rendes borszállító. Vannak-e most is jó borai Müller ur.

Magyarországi készletem ez idő szerint kifogyott, de a bécsiből még szolgálhatok méltóságodnak.

— Végzetes csalódás ezredes ur — szólott a gróf indulatosan — ez az ur soha nem volt borkereskedő.

Az ezredes mélyen lesújtó tekintetet vetett reá.

— Önnek szeme vagy elméje, gróf, bizonyosan hibás. Adja át az utleveleket, hadd irjam alá.

— Bocsnát ezredes ur, vonakodott a gróf, — de . . .

— Pokolra az ön szorgoskodásával, mely minden jámbor idegenben forradalmárt lát.

— Biztosítom ezredes ur, hogy nem csalatkozom.

— Hallgasson! Ne akarjon engem mindig orromnál fogva vezetni. Ide azokkal az utlevelekkel!

— Bocsnát, előbb jelentést fogok tenni a herczeg tábornagy urnak.

Az ezredes türelme teljesen ki volt merülve.

— Mindjárt kidobatom önt a pokolba, aztán jelentse, akinek akarja! s a tűz, mely szemeiben fellángolt, tanusítá, hogy bizony meg is fogja azt tenni.

A gróf bosszankodva nyujtotta át a kívánt tárgyakat, hanem azon pillanatban, midőn ez vonakodva bár, megette, a káröröm fénye gyuladt ki arczán. Valami olyat gondolhatott, hogy majd intézkedik ő, hogy kézre kerüljünk, csak hagyjuk el Nagy-Váradot.

Az ezredes aligha meg nem értette a tekintet jelentőségét.

— Hová szándékoznak innen, Müller ur? — kérdezte, midőn átadta uttleveleinket.

— Krakkóba ezredes ur! — válaszoltam.

— Nagyon jó, éppen holnap egy maródi-tránszoort indul oda tőlünk. Azt hiszem, jobb lenne, ha önök ehhez csatlakoznának. Elfogadja? Akkor még ma kiadom a rendeletet a parancsnoknak önökre vonatkozólag.

Mély hálaérzettel és köszönettel fogadtam el az ezredes ajánlatát.

Még az nap este felkeresett egy kozák kapitány, lakásunkon a Zöldfa vendéglőben, bemutatva magát, mint herczeg Voronzoff

réről? Mi lesz a gimnáziummal, melynek sorsára ez a kérdés is befolyással lehet? Az egyház azonban, úgy látszik, nemcsak vár és néz már, hanem megmozdulni is készül érdekei védelmére.

Átérezzük mi is ezen levélből kisíró fájdalmas hangot, mely egy városát szerető szívből tör el. Igaza van, hogy Békés mostoha gyermeke volt úgy a minden jót kötelességszerűleg istápolni tartozó kormánynak, mint a vármegyének. Megfeleltek Békésről, önjerejére hagyták, nem mondjuk hogy czélzatos volt — lehet, hogy vezető férfainak szerénységén mult, hogy soha semmit mástól nem kért — de nem is kapott, még minden város törekedett arra, hogy köz-támogatással, állami segítséggel hasznót hajtó vállalatok, iskolái létesüljenek; addig Békés élt a saját erejéből, küzdött a természet mostohaaságaival, duló árvi-zeivel, s tartotta fenn a szegény kálvini-ista egyház rézgarasáival iskoláit, gimnáziumát. Pedig megérdemelné ez a község mindenki szeretetét, az erősök támogatását, mely községnek lakosai munkásak, szorgalmasak, szívük telve a hazai iránti szeretettel s szegény létükre oly tisztességes, becsületes multtal bírnak, amely példányképül állott Magyarország minden polgára előtt.

A levél panaszkodik arról, hogy új városháza építésével újabb teher rovat- nek az ugyis adóval terhelt polgárokra. Mi hiszük, hogy a község tisztviselői

ezredes küldöttét, ki egy betegszállítmányt eskortíroz Krakkóba, jelentvén egyszersmind hogy holnap reggel hét órakor indulnak a kórháztól. Tessék tehát a kocsi- val oda jönni.

Megköszöntem a kapitány szívességét, aztán borral és szivarral kínálva meg, beszélgetni kezdettem vele.

Katona volt, kozák volt a tiszt, csekély műveltséggel, de természetes nyúltsággal. Tudakozódásomra elmondta az ezredes parancsát, mely felelősség terhe mellett meghagyta neki örködni felettünk, hogy valami baj ne érjen utközben.

Elmeséltem neki, hogy az ezredes urnak régi ismerősei vagyunk: borszállítók, hogy most annyi sok bajjal jár az utazás, annyit zaklatják a németek még a legbecsületesebb utazót is és baj érhetett volna, ha az ezredes véletlenül fel nem ismer. Nem lehet-e utközben valamitől tartanunk? — kérdeztem végre.

A kozák kapitány szeme föllángolt.

Ne tartsanak semmitől, aki önöket bántani akar, annak velem gyűlne meg a baja s fúgadam, hogy megemelegtem, ha maga a német főgenerális lenne is — mondotta önérettel.

És másnap félszázad kozák fedezete alatt indultunk el Nagy-Váradról s futottunk el Horváth püspök barátommal Krakkóba s onnan egyenesen Hamburgba.

A jó ismerős bitóra akart juttatni, az ellenség megmentett.

Csooróssy István.

ismerve a község anyagi helyzetét, nem ragaszkodnak az építéshez. Kezeljék csak oly becsületesen a közigazgatást, mint eddig tették s a régi ócska ház nyugodt öntudatu férfiaknak lesz hajléka.

Áttérve az állami iskolára azt hisszük, hogy a statistika ellene szól annak, miszerint Békés belterületén újabb nagy népiskolákra lenne szükség. A meglevők a közsükségletet kielégítik. De ha a kormány képviselője azt látja, hogy a kultura iskolát követel, hasson oda, hogy ne a tulterhelt szegény emberek kenyere- ről vétessék el, hanem az állam a maga hatalmával, vagyonából teremsen iskolát, mint azt sok száz és száz auyagi- lag jobban szituált helyeken megteszi.

Pedig ha van politikai közület község, melynek gyermekei megérdemlik, hogy a kulturában előbbre vitessenek, úgy a békési az, kikről egy képviselő választás- nál kinn levő főszolgabíró, midőn a vá- lasztásról hazatért, megyei körökben így nyilatkozott: ezek a drót-kalapos kálvini- sták mind olyanok, mintha mindenik egy spártai lenne.

Sz i l á n k o k.

Békés, futtatás, koncert stb. hete.

A debreczeni ös kollegium humora fut- tatásnak nevezi a próbaszónoklatokat; az elemi iskolák egásmentjeit mi egész komo- lyan nevezhetjük futtatásnak, annyival is inkább, mert nálunk majdnem minden ta- nitó egy-egy műlovar ügyességével és eneri- giájával igyekszik tanítványait a vizsgai dicőség távoszlopához legalább egy orr- bosszal előőnek zaklatni be, mert ezt tar- tják a tanítói működés „hic Rhodus, hic salusának s mint a nagy Derbynél nincs tekintettel a lovas arra, hogy a győzelem nem kerül-e a szegény pára életébe, nvagy nem rokkán-e meg időnap előtt, olyanfor- mán vannak némelyek a kezeikre bízott palántáival is az új veteményes kertjének, nem veszik tekintetbe, hogy a testre és tehetségre nézve gyengébbek nem silylik-e meg a hajsztát? A fő az, hogy a kövizagán mindenki egyformán kivágja a rezet.

Egy tanítótól, tudom, a ki 20 évvel ezelőtt szintén kanállal ette a paedagógiát s azóta folytonosan böngészti a csordapász- toron kezdve, mindenki által taposott és természetesen igen jól ismert (?) mezejét a népevelésnek — hogy itt nálunk 3 hónap alatt írni, olvasni meg kell tanulni a kezdő iskolásnak, hogy hét hónapi iskolázás után egy első osztályos növendék, az ő füle hal- latára, megfelelő korrekte tört számokkal és rögtön fejtette meg, hogy ha 20 alman 18 gyerek, vagy 19 gyerek osztozik meg, meny- nyi jut egynek-egynek? Ugy-e kápráztató eredmény egy kantusos gyerektől, csak hogy verulámi szent Bákó Ferencz vagy »Emile genialis szerzője Rousseau, a fogát csikor- gatná tőle, ha hallaná s korántsem ragyogna az arca, mint a t. cz. iskolásokéi tagoknak. Mert hát ez olyan erőszakos tulhajtás, a mi előbb vagy később nagyon megbosszulja magát; hiszen elbujhatna mindenféle szám- művészek ezek mellett a gyerekek mellett, ha számtani tudományuk a következő osztá- lyokban is megfelelő arányban fejlődnek,

de ez korántse következik be, mert a tul- ságos actio nem engedi el a maga reac- tióját.

Nem tettük volna szóvá ezeket a brilli- rozásokat, ha azok létrejövetele nem volna igen-igen szoros kapcsolatban a generatiok évről-évre tapasztalt, amint azt a katonai sorozások országazerte bizonyítják — sat- nyulásával; nagyon természetes, hogy az ilyen erőszakolt szellemi *tultergetés* a testi fejlődés rovására megy, még akkor is, ha a törvény által előirt napi órákon tör- ténik, hátha még valaki hajnaltól késő estig győtri s az egy helyben ülés mellett, szelle- mi munkára, vas fegyelemre kényszeríti a fejlődés szempontjából mozgást és szórako- zást igénylő gyenge gyermeket. Paedagogiai szempontból is talán, de nemzeti és huma- nus szempontból határozottan igazam van, midőn tiltakozom a nyilvánosság előtt az ellen a felfogás ellen, hogy bárki is esz- közzé sulyeszze a népiskolai nevelés és oktatást egyéni hiúsága kielégítésére s a napi órák aránytalan kiterjesztésével, ká- plár-modorral öregbitse paedagogusai birne- vét, jóformán csak 1 óráig tartó nyilvános vizaga fényes (?) eredménye révén; mert ez a többi is hasonló erőlködésre, hetekig tartó dressirozásra kényszeríti, már pedig szerintem a népiskolai oktatás végcélja egészen más, mint egy kövizagai brilli- rozás. Mert ismerem én is szorgalmas, lelki- ismeretes, képzett tanítókat, kik a kövizaga- gákon közepes eredményt is alig tudnak produkálni, de azért növendékeik a felsőbb osztályokban és az életben korántsem tezik szembeötölővé azt a különbséget, amit az egásémen classificatiója után várni lehetne, sőt nem ritkán tultesznek amazokon; nem mindenkinek gusztsusa a pósolás és produ- káltatás.

Isten mentsen, hogy én lobasztani akar- nám a tanítói buzgalmat, csak az arra hi- vatottak figyelmét óhajtom felhívni azon visszaélésekre, melyeket egyesek a kövizaga érdekekben a szarkulusok testi fejlő- dése rovására elkövetnek a fenyték szigoru alkalmazása, főleg az iskolai idő és tananyag tulságos kiterjesztése által.

Nagy gaudiummal közli egyik megyei tárogató, hogy Békésen nem fog megnyitni ez évben a gimnázium 7-ik osztálya, mert a presbyterium nem volt hajlandó át- engedni a tanács termét kalasinsnak; hát ez igaz, de nem épen ezen mulik a 7-ik osz- tály megnyitása, hiszen az az egy tanterem úgy se lett volna elég az üdvösségre, — hanem igenis azon, hogy az igazgató-tanács csaupán a 7-ik osztály költségvetését tudta valami keservesen — tandíjfelemlés, segéd- személyzet fizetésének levonása stb. mellett — elkészíteni, a mostani szűken mért évi államegélyből a következő tanévre, ellen- ben a 8-ik osztály költségvetéséről mélysa- gesen hallgat, mert hát ott már, — kivált ha az építkezési segély 3 procentje is eső- dekes lesz — több ezer forint deficit, ille- tőleg fedezetlen kiadás mutatkoznék, mely- nek terhe az anélkül is nehéz viszonyok közt levő egyház nyakába szakadt volna, ettől pedig itt is, másutt is fázni szokott a kormányzó testület többsége; egyébként az egyházi felsőbb hatóság is csak az esetben szokta megadni az engedélyt, ha a költség- előírnyat minden tekintetben kellő garan- tiát nyújt. Ugy tapasztalom én, hogy a legnagyobb kormányzói bölcsesség se tud a

semiből valamit fabrikálni, s hogy e bölcsesség mellett is e sikertelenség elhordozására jól esik bűnbakot keresni; ez itt nálunk különösen divik s némelyek nagy előszeretettel utaznak a papokra és presbyteriumra sajnos nemcsak magánkörben, hanem a nyilvánosság előtt is, értenők ezt az animozitást, ha az illetőknek — akik szeretik a felelősséget a más nyakába varrni — volna valami életrevaló eszméjük, aminek nyomán csöstell teremne a siker, vagy társadalmi téren *áldozatkészségükkel* mutatnának jó példát s buzdítanának mást is a helyes útra, de ők is csak a presbyteriumnak vetik a hátukat; hiszen ebben az esetben is felterjesztette a presbyterium egyházi főhatóságához az igazgató-tanács javaslatát s így felelőssé tenni a 7-ik osztály megnyitásának késedelméért nem lehet.

Legyen bizonyos felőle a t. beküldő ur, hogy ha *pusztán* a terem átengedésétől fog függővé tétetni a 7-ik osztály megnyitása, készséggel fogja azt a presbyterium átengedni.

Ha komoly következményekkel záródott is le igen sok diákra nézve a mult héttel az iskolai esztendő, annál vidámabban kezdődött a vakáció, táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendeztek, melynek sikeréhez mindkét *nemen* levő gymnásista ifjúságunk legjobb erőit válogatta össze az egyes számokhoz, élvezetes estét, — soknak éjszakát — nyújtott a közönségnek. A hámulat központja természetesen az a kurta ruhás kis fruska volt, a ki ide s tora az érettségi vizsgának vág neki a Wlaccius ur kegyelméből s kire erősebb nem levő kollegái, — kik még a bagolytojásból VI. osztály, csak most vedlettek ki — szent áhitattal pislogatnak s tán itt-ott félnek is, hogy valami kedvencz tárgyiban, péld. a görög-pótló mythológiában még majd le találja őket főzni. For ewer k. kisasszony, mutassa meg a mi urfiainknak, hogy a hajhosszuság nincs fordított irányban az észszel és hogy az erősebb nemnek éppen nincs mit dicsekednie szellemi fölényével — mit mi nős emberek, különben tapasztalathól tudunk — mert ha akarja, mindig tuljár a férfiak eszébe; hát csak járjon tul kegyed is, tegye le kitüntetéssel az érettségit és majd annak idején »sub auspiciis regis« szerezze meg a doktorátust. Szörnyen ránk férne meg egy kis nem várt dicsőség!

Komoly napja volt a kaszinó választmányának az elmúlt héten, esküdtszékké alakult azon indítvány folytán, melyet 6 tag nyújtott be egy régi kaszinói tag gilyózása iránt. Lapunk szűk kerete nem engedi, hogy a társadalmi viszonyainkat teljesen jellemző ezer eset részleteibe bocsátkozzunk, nagyon sok benne a személyes vonatkozás, már pedig ha valahol, ugy nálunk igaz az a közmondás: »nomina sunt odiosae«, mindenki azt szeretné, ha az ő és hozzátartozói szemüvegén tekintenők a dolgok folyását s ha valaki ellenvéleményt mer kockáztatni, az eleven szemet gyűjt a fejére; egyelőre mi is respektáljuk ezt a felfogást és csak a tények poszta reprodukálására szorítokunk. A választmány majdnem teljes számmal jelent meg; a kizárás: indítvány és az arra adott valasz felolvasása után, minden tárgyalás nélkül elrendeltetett a titkos szavazás, jelen volt az elnök ural

együtt 14 választmányi tag, beadott ugyanannyi szavazó-lap, melyből 6 a kizárás mellett, 8 pedig a kizárás ellen foglalt állást; meg kell jegyeznem, hogy a szavazók között 3 az indítványt aláíró — mondhatná valaki hogy vádló és bíró, egy pedig erősen érdeklét fél volt. Ezzel a határozattal a kaszinó választmánya pártatlan igazságérteinek, humánus gondolkodásának adott kifejezést s nem engedte tisztá látását vak gyűlölettel elvakított s biztosítókat nyújtott tagjainak a jövőre nézve is, hogy megtudja védeni őket az erkölcsi megbélyegzés vagy éppen haláltól, ha arra kellő indokot fennforogni nem lát. Gratulálunk a verdikthez a választmány többségének.

Gyerekkoromban hallottam valamit két kis kaknáról, amelyek összerész, ez jutott eszembe, mikor azokat a bizonyos »Nyiltéri« közleményeket olvastam. Tücsök-bogarat hordtak össze ezek a »fenegyerek« is egymásra s leszedték volna — ha lett volna — egymásról a keresztvizet is; mint egymás vére szomjajozó tigrisek, állottak szemben a t. cz. publikum előtt s ime most kiül, hogy jámbor báránnyok, kik a kölcsönös szóbeli és tetleges nyilvános sértegetések egész özönét kölcsönösen lequittelik a bíróság előtt s bocsanakérések után tán karonfogva távoztak a tárgyalásról.

Mennyivel jobb lett volna mindkettőjükre nézve, ha ezen a kibékülésen kezdik az egész lovagias parádiát, nem került volna se sétatobba, sa angol flastromba, se petit soronként 20 fillérbe. De hát ki parancsolhat a sértett önértetnek a tárgyalási terem ajtaján kívül?!

Felbecsülték Megyer, a drága Megyer felbecsülhető parcelláit és pedig 1.380,000 koronára, a legolcsóbb 1000 öles hold föld potom 360 korona, a legdrágább a kastélylyal garnirozva csak 740 korona és e mellett még megmaradna a községnék néhány száz hold, ez időszereint megbecsülhetetlen szik öröktulajdonul — jó lesz piramisokat emelni rajta a verők halhatatlanjainak. Örülünk a becslés eme szerencsés eredményének és reméljük, hogy mindazokat a parcellákat, melyek becsárban nem lesznek értékesíthetők, maga a becslőbizottság fogja, — már csak saját reputációjá érdekében is — megtartani. Akkor összeűjtjük a bokánkat és azt mondjuk: Kabán a baj, nem mi nálunk.

Egy jelentés.

Békés, 1900. június 20.

Az a jó akarat, a melylyel városunk érdekeit előmozdítani kívánó czikkoszorozataival szolgálja e lap szerkesztősege, arra a ténykedésünkre ad alkalmat, hogy e becses lap vendégszeretét ezután gyakrabban vegyük igénybe. S miután ezuttal is fontos, városunk kulturális intézményeiről kívánok szólni, — még pedig menten minden szenvedélyességtől — hiszem, hogy szívesen fogadott lesztek.

Ezekről egyet-mást elmondani szükségnek tartom már azért is, mert mióta a saját kapacitásaink közlönye, az: »Alföldi Híradó« jobblétre szenderült, kulturális intézményeinkről kevés eszme-csere folyt. Ezen intézményeink abban az időben élénk bírálat tárgyává tétettek, de mivel az a bírálat ugy

ebben, mint más irányban is nélkülözötte a tárgyilagosság kellékeit, azt eredményezte, hogy lapunk korán kimult, vagyis az a sors érte, mint minden olyan idéttlen szülöttet, ki szervi foggyatkozással jön a világra.

Röviden tehát iskoláinkról kívánok szólni, a tanévet záró vizsgák alkalmából.

A legtöbb felekezeti, valamint a községi iskolákban a vizsgák már megtartattak, a szokott előre megállapított sorrendben. Téved az, aki azt hiszi, hogy ezen vizsgák után megállapítható, hogy a növendékek mit tudnak. Ezt megállapítani csupán a tanítók, a tanárok hivatvák és képesek. De azt, hogy az a tanító hogy és miat tanított, mily eredményt ért el egy tanév lefolyása alatt? kevés szakismerettel bíró egyén is felismerheti. Nem a növendék vizsgázik tehát, hanem tanítója; átérzik ezt a tanító és tanár urak s mindannyian azon vannak e vizsgák alkalmával, hogy szakismereteik, fáradságos munkálkodásuk a tanúgy meneté ellenőrző hatóságok és egyesek előtt bemutassák.

Bár e tanévől a járványos betegségek elrabolnak két hónapi oktatási időt, mindazonáltal tanferfiaink mintegy dacolva a kóros nyavalyákkal, tömeges mulasztásokkal, derekasan megállították helyüket. Az előirt tananyag csaknem minden iskolába felollettett, s a csemete polgárok talpraesett feleletei szinte gyönyörködtették az érdeklődő hallgatókat. A községi iskolák közül kettő, a felekezetiek közül öt meglepő eredményt mutatott fel; ezen iskolákban ugy az idén, mint az előző években, minden tekintetben mintaszerű oktatással találkoztunk; bár határozottan ezek a versenyter birtokosai — nem czélom a többi iskolák rovására magasztalni, csupán az elismerés öszinte kifejezését tolmácsolni azon iskolák tanferfiainál szemben, kik a köteleesség teljesítése körül minta- és szakszerű tevékenységet fejtettek ki. Egyetlen egy iskola vizgázott le eddig — s ez községi — mely ellen kifogással élni lehetséges, ennek a védelmére azonban ott áll a kérdés, vajjon nem gyenge-e az anyag? Hányszor megtörtént a legtapasztaltabb tanítóval, hogy fokozott szorgalommal sem tudta kigyurni a gyenge anyagot, melyet egyik vagy másik iskolai év adott!

Ugy ez idén, valamint a multban városunk tanítói kara bebizonyította, hogy a hivatás magaslatán áll. Megelégedés töltheti el mindenki szívét, látva a népoktatás ügyét ily kötelességtudó férfiak gondozására bizva. Elismerés illeti őket — s ez valóságos kincs egy tanítóra nézve — elismerés illeti az iskola-fenntartó intézőt a tanúgy terén való buzgalkodásukért. Békés város higgadt közönsége soha sem volt hálátlan azok iránt, kik a népnevelés ügyének előmozdítására törekedtek.

A középiskolák vizsgái előzték meg az elemieket. A polgári leányiskola vizsgája f. hó 18-án a városi bérház disztermében folyt le; délelőtt az I. és II., délután a III. és IV. osztályokkal. A tanári kar igyekezett külsőleg is emelni az ünnepélyesség fényét; s már a terembe való belépéskor kellemes érzés fogta el a szemléllőt a sok ügyes kéziumunkák láttára, a melyekkel a terem oldalai és falai feldisztitve voltak. Bár korántsem volt oly gazdag a kiállítás, mint az előző években, de csin és ügyesség tekintetében semmivel sem maradt mögötte.

A vizgát az iskolaszéki elnök megbízásából — kit más fontos ügyek elsőlítottak

városunkból — az iskolaszéki jegyző vezette. A növendékek értelmes feleletei, valamint az írásbeli dolgozatok scrupulózitásig cinos és tiszta volta azt bizonyították, hogy a tanári kar nem hiába munkálkodott egy hosszú tanév folyamán, különös figyelmet fordítván a rend és tisztaságra, mint a melyeket az életbe is ki visz a növendék. Ami bizalommal tölti el egy szülő szívét az intézet iránt, ez évben különösen kifejezést nyert abban, hogy a növendékekkel való gyöngéd bánásmód a tanári kar részéről fokozódott. Nem hallgathatom el azonban azt a kellemes pillanatot sem, a midőn a negyedik osztály a vizsga végeztével a tanári kartól elbucsuzott; szülők és hallgatók szemeiben az öröm könnye ragyogott, a mikor Erzsike az osztály vezér- szónoka osztálytársai nevében búcsút vett a tanári kartól és az intézettel. Minden szem az ő aranyos Glodeajkukra volt iránytva, szinte mondták: »téged soha, de soha el nem felejtünk!« Boldog lehet az a tanítónő, akit annyi tiszta szív szeretete övez.

Ennek a fénynek mégis volt árnya s ez az, hogy az osztályok néptelen volta némi aggályt szült az intézet jövője felett. Egy megmagyarázhatlan jelenség, hogy a növendékek száma évről-évre apad. A fők minden- esetre a tulmagas tandíj, a melyet leszállítani az iskolaszék buzgolkodása daczára sem sikerült ez ideig. Végre azonban be fogja látni a képviselőtestület, hogy a modern cultura vívmánya az is: nem pénzért adni az oktatást.

* * *

A gimnázium vizsgái nagy. Szegedi Károly vezetése mellett f. hó 16-án kezdődtek és 21-ikén végződtek. Ezen vizgáknál a legnyilvánvalóbb, hogy nem a növendék, hanem a tanár vizsgázik, a miért is bosszankodni kell, hogy a censiáló tanár ur nem akarja ezt belátni s a helyett, hogy a csekélyszámu hallgatóságot igyekeznek meggyőzni arról, hogy mint adta elő tananyagát — egyik- másik növendék meggondolatlan felelete által engedi magát felizgattatni. *A gyöngéd bánásmód s a büntetésnek alkalmazni tudása — igaz, nehéz feladat, — de a legjobb nevelési rendszer.* Ha a növendék oktatás közben is nem a minta embert látja tanárjában, aki csak azért büntet, mert szeret; ha modort, gyöngédséget, szeretetet nem tanusítunk a növendékekkel szemben, ez utóbbit nemes ambíció nem serkentheti a tanulásra s a magát való kiképzésre. Ennek a felismerésére pedig sem Kant ismerete, sem magasabb pedagógiai tudomány nem szükséges, csak csekélyke hivatásterü alkalmazkodni tudás.

Ami magát az elért általános eredményt illeti, feltétlenül megnyugtatónak nyilvánítható. Öröm töltheti el egy apa szívét, ha látja, hogy gyermeke jövőjét ily magas színvonalon álló intézet alapítja meg. Igazán csoda, hogy a csordultig felhalmozott tananyag daczára ily alapos készütségben része sítettnek a növendékek. Egy tantárgyat kivéve valamennyi szakképzettségű férfiak kezelik. Az a növendék, aki középen alóli szer- galmi jeggyel távozik intézetünkől, megüti a mértéket az ország bármely intézetébe, Elmetelőnd tehat az a rosszakaratu kobolmány némely személyeskedő részről, a melylyel a tájékoztatlan egyesekbe intézetünk iránt ellen- szenvet törekszik ébreszteni. A tanári kar hivatása magaslatlan áll, az eddigi szervez- kedés csorbítatlanul való meghagyása csak emelheti a tanintézet jó hírét, holott az egyesek részéről célzott változás feltétlenül

megbénítaná az együttműködést. A vasárnap tartandó presbiteri közgyűlés többsége is — hisszük — ezt a véleményt fogja évenyre juttatni.

Az évről-évről a vallásánár megható imájával vette kezdetét, a melyet az igazgató jelentése követett. Aztán a szavalatok kerültek sorra a szaktanár kijelölése folytán. Kocsor, Tóth, Varga VI. és Stein IV. oszt. növendékek kiérdemelték az odaítélt jutalmakat. Az ünnepély koronája a jutalmak kiosztása volt. Mennyi öröm, mennyi boldogság követte e jelenetet!

Az ünnepélyt az elnök záróbeszéde fejezte be, buzdítva a szülőket a tanintézet felkarolá- sára, biztosítva őket arról is, hogy meg- felelőbb, gondosabb nevelést sehol fel nem találhatnak.

Cunciator.

Tanúgy.

A gyulai polgári fiúiskolában f. hó 21., 22. és 23-án tartattak meg az évről-évről vizsgák: 21. és 22-én folyt le az egyes osztályok vizsgázása, 23-án délután 3 órakor pedig a négy osztály együttes záró-ünnepélye szép számu közönség jelenlétében. A záró-ünnepélyen osztották szét a jutalmakat az arra érdemes növendékek között. A gyulai »Polgári kör« 100 koronás ösztöndíját az idén **Habinay Iván IV. oszt. tanuló** nyerte el. — Egy egy aranyt kaptak **Lusztig István IV. oszt. tan., Cserny Bálint III. o. tan., Hunya Imre II. oszt. tan., Lusztig Géza I. oszt.** Azonkívül a következők részesültek jutalomban: **Lusztig István IV. oszt.** kapott a számtanban tanusított előme- netelért 20 koronát, **Bonyó János IV. o. tan.** a rajz és tornáért, **Mátrai Ferencz III. oszt. tan.** pedig a hazai történelem jeles ismeretért egy-egy aranyat. Könyveket kap- tak a következők: **Köröcsi Pál IV. o. tan., Góg Ferencz IV. o. tan., Goldmann Imre III. o. tan., Mátray Ferencz III. o. tan., Székely István, Hazay Elemér II. o. tan., Reiter Lőrincz I. oszt. tanuló.** Jó tornász- sáért 4—4 korona jutalmat kaptak: **Köröendi Sándor III. oszt., Balogh László I. oszt.;** rajzért pedig szintén 4—4 koronát **Weisz Imre IV. oszt. Köröcsi Pál IV. oszt. és Weisz Sándor III. oszt.**

UJDONSÁGOK.

— **Munkatársainkhoz.** *Lapunk munkatársait felkérjük, miszerint kézírataikat eszentul lehetőleg péntek reggelig leadni sziveskedjenek, legkésőbb azonban délig, minthogy a lap beosztása iránt a déli órákban intézkedik a szerkesztőség. A déli órán túl beérkező dolgok legfeljebb a lap legközelebbi számában jelenhetnek meg.*

— **Eljegyzés.** Dr. **Lukács György,** Békés- vármegye köztisztviselőben álló fiatal főispánja, ki rövid kormányzása alatt a vármegye osztatlan szeretetét kiérdemelte, — jegyet vált **Perényi Madol** bárónővel, néh. báró **Perényi Péter,** volt országgyűlési képviselő és neje, újhelyi **Újhelyi Ilona** leányával. Az öszinte szerelmen alapuló frigyhez szer- kesztőségünk tiszteletteljes szerencsekíváná- tával járul.

— **A közigazgatási bizottság** rendes havi ülését július 13-án fogja megtartani.

— **Választások a városban.** Hétfőn délelőtt töltötték be a Gyula városánál üre- sedésben levő állásokat. A városatyák körül ez alkalomra igen sokan jöttek össze, úgy, hogy fél tízkor 130—140 ember zsongott, zsiabogott a városháza nagytermében. — A kortések is nagyban doigoztak a választá- soknál, melyeknek egyike-másika heves küz- delem mellett ment végbe. A közgyámi és hirtoknyilvántartói álláson kívül még négy, időközben megürült állást kellett betölteni. Ezek: a segédgyámi, a kiadói, iktatói, és irnoki állások. Így összesen hat választás folyt le, s ezek közül négy névszerinti sza- vazással. A választási aktus 10 órakor vette kezdetét dr. **Fábry Sándor** királyi tanácsos alispán vezetése alatt. Először a közgyámi állásra ejtették meg a szavazást, melynek eredménye az, hogy három pályázó közül **Schröder István** segédgyámat abszolút szó- többséggel közgyámnak választották. A nyil- vántartói állást felkiáltás után **Laczkó Péter** városi kiadó nyerte el. Ezzel a két választá- sással azonban megürült a segédgyámi és a kiadói állás, melyeket nyomban be kellett tölteni. Segédgyámnak nagy többséggel **Hoffmann István** városi iktatót, kiadónak pedig szintén szótöbbséggel **Kocsis Szilárd** városi irnokot választották meg. Ilyen for- mában azonban újból megürült két állás s ezekre folyt tovább a választás. Az iktatói állást szavazattöbbséggel **Fraller István** városi napidíjossal nyerte el; az irnoki állást pedig **Nádházi Gyula** szintén városi napi- díjossal töltötték be. Tizenkét órakor volt vége az utolsó választásnak is s ekkor a megválasztottak nyomban letették az esküt az alispán kezébe. Delet is elharangozták már, midőn a tisztújítószék kimerülve a dél- előtt izgalmaiban, feloszlott.

— **Uj segédmérnök.** A kereskedelemügyi minster **Harsányi Frigyes** okleveles mér- nököt a gyulai államépítészeti hivatalhoz segédmérnökké nevezte ki.

— **Távozó orvos.** Dr. **Köhn Emil** a gyulai orsz. elmegyógyintézetnél viselt segéd- orvosi állásáról lemondott, s már a napok- ban eltávozik Gyuláról. A fiatal orvos, ki csak rövid ideig élt közöttünk, a társas élet- nek igen kedvelt tagja volt, s eltávozását sokan sajnálják.

— **Egyetemi ifjak bálja Gyulán.** Jelez- tük már, hogy a „*Budapesten fennálló békesmegyei egyetemi ifjak köre*“ a jövő hónap közepe féle bálát rendez Gyulán. Ez a táncvizgalom nagyobb szabású, fényes es- tély lesz, amelyen részt fog venni egész Bé- kés vármegye intelligenciája. A rendezőség a napokban alakult meg ötven taggal, kik va- lamennyien békesmegyei egyetemi polgárok. Legközelebb szét fognak küldetni meghívók is.

— **A gyulai négyelet folyó évi július hó 1-én, holnap délután fél 4 órakor fogja az árvaház termében rendez évi közgyűlését** megtartani a következő tárgysorozattal: 1. Az 1899-ik évi közgyűlési jegyzőkönyv hite- lesítése. 2. Pénztári számadások előterjesz- tése. 3. Raktári számadásról s befolyt adomá- nyokról jelentés. 4. Az egylet által segé- lyezettokról jelentés. 5. A számvizsgáló bi- zottság megválasztása. 6. Indítványok. 7. Két választmányi tag megválasztása. A vagyo- ni kimutatás szerint 1899. december 31-én a berétel összege 11178 frt 18 kr. kiadás össze- ge 1511 frt s így a maradvány 9667 frt 18 kr tesz ki, mely összeg mint az egyle- vagyona 19334 korona 36 fillérben az 1900. évre átvitetett. Az 1899. évben téli ruhával

és lábbelivel 22 szegény gyermeket ruháztak fel. A ruhák megvarrásában a Kutschera nővérek és az árvház kedves Testvér apácák segítettek. Megemlítjük még azt is hogy a gyulai nőegyletnek jelenleg 11 alapító és 250 rendes tagja van. A közgyűlést gróf *Wenckheim* Frigyesné egyleti elnök hívta egybe.

— **A jó asszony.** Mióta lapunk él s szóba jött, mindig írjuk, hogy ahol országos szép és jóról van szó, ott Károlyi vér van. Ugyancsak lapunk során ösmertettük a jó asszony által megteremtett, gondozott gyulai lelencházat, mely sok keserű könyvet letöröl, s mely sok élő embert megment az államnak, az emberiségnek. Ezen egyesület a Fehér-Kereszt egyesület most tartotta igazgatósági ülését s egyhangu akarattal elhatározta, hogy gyulai menházát gróf *Almásy* Dénesné nevére *»Ella«* névre keresztelje; részben akarva ezzel meghálálni a valódi értelemben nemmes urnőnek azt, hogy nagy szívének egész szeretetét, áldozatkészségének egész nagyságát belevissza az intézménybe. Hódoló tisztelettel emlékezünk az urnőről, kinek minden cselekedete jó és igaz. — Nem mulasztjuk el megemlíteni a lelencház munkásságának frappans jelét; előadva azt, hogy hat hónap alatt háromszáz kilenczvenkét gyermeket helyezett kellő gondozás alá, kiket a végzet, az apátlanság bizony elpusztított volna. A gyermekek részint a lelencházban vannak Gyulán, legnagyobb rész azonban vidéken és Gyulán van elhelyezve, megbízható családoknál. El van helyezve Gyulán 231, Békésen 33, Dobozon 8, Két-egyházán 5, Nagyváradon 7, Gyulavári 4, Bánfalva 1, Füzes-Gyarmat 1. Tulka 1, gyermek. A menház fentartása a gyermekek tápdíjának fizetése félév alatt 12187 korona 48 fillérbe került. Ezen intézmény a budapesti után Magyarország a legnagyobb.

— **Halálozás.** *Kása* Lajos a folyammérnökség volt hivatalnoká vasárnap délután meghalt. Temetése kedden délután történt a gyulai elmegyógyintézetből, melynek a szerencsétlen négy hónap óta volt lakója.

— **Esperességi közgyűlések.** Az arad-békési ág. ev. egyházmege kedden, július 3-ikán tartja rendes évi közgyűlését. Mő-Berényben *Koren* Pál esperes dr. *Szilinszky* Endre egyházmegei felügyelő elnöklete alatt. Előző napon az egyházmegei iskolaszék és az esperességi gyámintézet ülést tart. A közgyűlésen a rendes ügyeken kívül az egyház látogatási szabályrendeletet s a *Gyulán* és *Békésen* létesítendő két új anyaegyház ügyét is tárgyalni fogják. — A *békési ág. hitv. ev. egyház* csütörtökön, június 28-án tartotta meg Oroszházán rendes évi közgyűlését. A huszonkét pontból álló tárgysorozatban nagyobb részt, a közgyűlési rendes pontok szerepeltek.

— **Halálozás.** Gyula városának egyik régi polgára hunyt el f. hó 24-én, temetése 25. ment végbe nagy részvét mellett. A család-gyászjelentése a következő: öv. *Gligoreszku* Györgyné, szül. *Varga* Róza, ugy a saját, mint gyermekei: *Katicza* férjezett *Crisán* Jánosné, *Anna* férjezett *Kosma* Tódorné, *Mária* férjezett *Despa* Péterné, *György* és neje szül. *Laubner* Angélica, mint menyje, nővére *Gligoreszku* *Mária*, valamint sógora, sógoronő, unokák, dédunokák és számos ismerős nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja a legjobb férj, apa, nagypapa, dédapapa, após, testvér, sógor, jó rokón és ismerősnek *id. Gligoreszku* Györgynek folyó hó

24-én délelőtt 8 óraker hosszasan szenvedés után életének 74-ik és boldogházasságának 26-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 26-én d. u. 4 óraker fognak a Szent-Kereszt sírkertben örök nyugalomra tétetni. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 27-én fog az egek Urának bemutatni.

— **A népkert esti sötétsége** miatt igen gyakran hallunk panaszt a közönség ajkáról. Legújában igaz, hogy volna a pavillon előtt két villanylámpa, de ezek is úgy látszik csak azért vannak, hogy ott legyenek, mert estéről-estére sötéten merednek az előttük hullámzó közönségre. De ettől eltekintve, miért nincs azon a hosszú egyenes uton, ahol a közönség sétálni szokott, legalább két lámpa, amelyek az út mindkét oldalait tisztességesen világításban tartanák. Szégyen a mege-székvárosára, hogy a sajtónak örökké világitási miszeriákkal kell foglalkozni, holott más helyen az ilyesmii még csak beszéd tárgyát sem képezheti, mert a *sötétséget* sehol sem szeretik — csak Gyulán.

— **Betörés.** Kedden éjjel, 12 óra tájban ösmereleten tettesek betörést követtek az árpád-utcai Magyariféle házban. *Zuckermann* Szeréna szatócs-üzletbe akartak bejutni a jó madarak, hogy onnan egyet-mást elemeljenek. Szerencsére azonban a betörés csak félig sikerült, mert a konyha-ablakán hol bemásztak, edények voltak elhelyezve s ezeknek az utból való félretétele elég hangosan történt, úgy, hogy a boltban keresztül a szomszédszobában alvó *Zuckermann* Szerénát felébesztette, ki azonnal sejtéren, hogy mi történik a bolt mellett, segítségért kezdett kiáltozni. A tolvajoknak sem kellett egyébb egy szempillantás alatt eltűntek, per-se, hogy üres kézzel. Azóta nyomuk veszett.

— **Dr. Godán Ferenex** községi orvosnak fizetését, kárpótlásául annak, hogy kézgyógytárát elvesztette a felállított önálló gyógyszertár megnyitása folytán, — Doboz község képviselőtestülete egyhangulag 400 koronával felemelte.

— **Dallás időkől.** A történelemnek ha fájó is, igazságosnak kell lenni. Nincs Magyarország vármegye, a hol a polgár büszkébb lenne az egyenlőségre, a szabadságra, s ahol jobban gyakorolná azt, mint Békés-vármegyében. Sehol a paraszt ember nem érzi azt, hogy mennyire nagy úr ő is egyenlő régi volt uraságával, mint e megyében, hol régi dzsentri nincs, nem érezhet familiák iránt ősi tiszteletet, hol a gyomai meztlábos paraszt ember, mikor esős időben szembe találkozik a palló a fészolgabirójával s az fölszólitotta, hogy térjen ki, azt felelte reá: »Térjen ki az úr, a lábán cipő van.« Szóval büszkén hivatkozott a 48-as vívmányokra, melyeknek keresztvitéléré azonban épen jogaira büszke Békésmege népe az országban, azt hiszem legkevesebbet tett. Ugy hogy mikor például Gy.-Váriban *Zöldy* János toborzó biztos a toborzást megakartá ejteni, a bahaás gyulaváriak agyon akarták ütni s csak bátor lélekjelenlétének köszönheti, hogy életét megmentette, (lásd Oláh György Békés-vármegye 1848—49-ben) nem kritika gyánat írjuk e sorokat, hanem mint históriai tény. Hogy különben mennyire gyászos megyénk e multja, az igazolja a históriai tény, hogy az 1848-ik évben egyedül Békés-vármegyére rendelte a kormány a statáriumot. Ez e rendelet most került be az aradi ereklye-muzeumba, s azt, mint ér-

dekes történelmi dolgot közöljük e cikkleten belül:

Békés-vármegye egyetemének!

Az ország különböző részeiben az alattomos bujtogatások vak eszközévé aljasult műveletlen nép egy része sem a szabadság valósításában őszinteséget, sem a közös-jog tiszteletében készséget, sem a törvények, s azoknak végrehajtói iránt készséget nem tanusit.

Némely titokban működő elégületlen a társaséletbeli viszonyok, s a törvényhozás által engedett számos jótékonyaságok ferde magyarázatával a vallásbeli és népjázi különbségből merített ingerlésnek felhasználásával a népet tévutakra vezetni, elégületlenségre és erőszakos merények elkövetésére bujtogatni törekszenek.

A naponkint sürűben felmerülő tények szint oly szomorítóok, mint aggasztók.

Miután pedig a vakmerő törvényszegés és engedtelenséget, — hogy annak példája a társasági viszonyokat ne veszélyeztesse, a leghatályosabban megtorolni szükséges.

Miután a törvény ellenállhatatlan uraságot megállapítani — a bujtogatási merényeknek erejét venni, — a személy és vagyon bátor létét biztosítani, a megingatott közrendet helyreállítani és az országnak a békét visszaadni kötelesség, még rendkívüli eszközököt is.

Ennélfogva rendeltek:

Békés-vármegye azonnal, rögtön itélőbiróságot állítand fel, — s azt gyors és pontos eljárásra utalandja és fenállását a hatóság körében haladéktalanul kellően tudomásra juttatandja.

Mely rögtön itélési jog a legfelsőbb rendszabályokban kijelölt eseteken felül az ország békéjének, s a törvényes közönsöndnek erőszakos kitérőesekkel kísért lázadás, lázítás, lázadásra bujtogatás, s ennek következtében gyilkosságok, rablások és gyujtogatások általi megháborítás esetére, sőt az e részben megkísértett, de közbenjött törvényes erő által a végrehajtásban megakadályozott merényekre is világosan kiterjesztetik. Jelen művelten tüstént kihirdetendő és hirdetési bizonyítvány vétele után azonnal fogamatba veendő érvényeséget csak újabb kormányrendelettel szüntethetvén meg.

Kelt Budapest, június 12. a. 1948.

Szemere Bertalan, belügyminister. *István nádor,* k. helytartó.

— **A nagymagyarvárosi földészársolnat** vasárnap f. hó 24-én délután 4 óraker tartotta meg tisztújító közgyűlését. Előbb azonban *Góg Mihály* meleg szavakban megemlékezett az elhunyt elnök *Stefanovics* Péter érdemeiről, aki hosszú ideig szorgalmas ügybuzgó vezetője volt a földészársoltnak. Indítványára jegyzőkönyvileg megörökítették az elhunyt elnök érdemeit. A tisztújítás egyhangulag történt. Megválasztották elnöké *Horváth* Pált, alelnöké *Góg* Györgyöt, pénztárnok lett *Gergely* Pál, jegyző ifj. *Góg* Péter. A közgyűlés 5 óraker ért véget.

— **Tárgyaloglás Bukarestről Párisba.** *Jonescu* János IV. éves orvos tanhallgató június 5-én megindult gyulag Bukarestről és *Csabára* érkezett június 26-án este 7 1/2 óraker. Itt mint a gör. kel. lelkész vendége megpihent, s 28-án reggel 7 óraker folytatta utját Budapest—Bécs felé Párisba, a havi augusztus 27-ig kell megérkeznie. A párisi kiállításon a romániai turistákat képviseli.

Jonescu ezen vállalkozásáért 3500 frank jutalomban részesül. A 26 éves turista idáig erre teljesen jó erőben jól érzi magát, s hihető, hogy az utat Párisig meg is teszi. Utjában még eddig semmi kellemetlenség nem érte. Csabán az előjáráságtól bizonylatot kért itteni megérkezési és elindulási idejéről.

— **Veszedelemes lórnégás.** A csabai gőztéglagyár egyik kocsisa *Zsilák* András a napokban fel akart szállni a befogott kocsi-ra, mikor az egyik ló úgy mellbe rugta, hogy eszméletlenül esett össze. Sérülése súlyos.

— **Tombola-estély Csabán.** A csabai nőegylet július 7-én, jövő szombaton a Széchenyi-ligetben tombola-estélyt rendez, hogy a szegény iskolás gyermekek felruházására alapot teremtsen. Tombolatárgyak vagy pénzbeli adományok *Németh* Lajosné urnához küldendők.

— **Öngyilkosság Mező-Berényben.** A szerelmi öngyilkosságoknak a száma egygyel megint több. S annak feltűnőbb, mivel most egy tizenhét éves gyereket emelte magára a fegyvert. *Molnár* József esztergályos segéd lötte meg magát, mert tizennégy éves ideálja nem viszonzotta szerelmét. A golyó tüdejét furta át, s felgyógyulása nem remélhető.

— **Öngyilkos diák.** Szarvasi levelezőnk írja: behánfalvi *Bohus* György 18 éves ifjú, előkelő szülők gyermeke, kinek az idén kellett volna végeznie a szarvasi főgymnasium V. osztályát, kedden este fél nyolcz óra tájban az Árpád szálló udvarán szíven lötte magát. Mire a lövés zajától figyelmessé lett szemlét a tett helyére ért, a diák meg volt halva. Öngyilkosságának okául, hátrahagyott leveleiben, az önmagával való elégedetlenségét mondja. Ugyanis mindent szeretett, csak tanulni nem. S miután látta, hogy ilyen életelvel nem igen fog boldogulni az életben, — inkább megvált attól. Szomorú végzete Szarvason nagy részvétet keltett.

S z i n h á z.

Hónap vége, általános bérlét szünet — üres ház: ez a helyzet.

Szomorú hét volt az elmúlt — az egész héten át daczára a jutalomjátékoknak, daczára a budapesti vendég művésznőnek, a nézőtér napról-napra üres maradt.

Szombaton június 23-án »A *hypnotizált anyósé* került színre *Deéry* Béla jutalomjátékaul, néhány ember volt csak a színházban, de a jutalmazandón ez nem látszott meg, alakítása most is, mint mindig gondos tanulmányra mutatott. A többi szereplők is megállták helyüket.

Vasárnap este »*Csokón szerzett vőlegényé* ment. Szigeti ezen általánosan ismert oohozata igen jó előadásban.

Szalóczy Irén (Ábrai Irén) eleven játéka, dalai, táncza, sok megérdemelt tapost aratott; *Ujvárosi* igen sikerült alakítást mutatott Ripacban, hanem ezt nem mondhatjuk *Virág* Futakjáról, kinek ékeletlen maszolja a gyengébb idegzetű nézők hátát borzongatta. A rendezésen különben meglátszott, hogy a társaság fele és a direktor Csabán van.

Kedden *Tanainé* vendégfőléptével *Holéczy* Ilona jutalomjátékaul »A *dolovai nábob leánya*« került színre.

Tanainé Szentirmayné szerepében, mely pedig az ő finom, gyengéd temperamentumával némi ellentétben van, igen kedves alakítást mutatott. *Holéczy* mint *Job* Vilma szintén, mindkét művésznőnek megjelenésőkkor több csokort nyújtottak fel a közönség közli.

A többi szereplők többé kevésbé jó alakítást mutattak, nem mondhatjuk ezt *Ke-ményről*, kinek *Lórant* hadnagya semmi tekintetben sem felelt meg: nem volt a *Herczeg* buszárjai közül való — nem volt

az buszár, azon csak az uniformis mutatta a buszár.

Szerdán *Tanainé*-val »A *menyemé*« ment igen jó előadásban, kiváló alakítást mutatott *be Tanainé* ezen az ő finom játékához illő szerepben.

Jó partnerei voltak *Borsitzky*, *Kalmár*, *Szepessy*. — A szerdai előadás egyike volt az ideai legjobboknak.

Csütörtökön bucsuzott el *Tanainé* »A *két árvában*«.

A színházban alig volt néhány ember, pedig *Tanainé* játéka ezen az estén is kifogástalan volt; — szerepének minden részletében mesteri alakítást mutatott, — felejtethetetlen műveltséget szerzett a művésznő 3 felléptével s bizony sajnáljuk, hogy ilyen hamar kellett tőle megválnunk.

Közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A »Békésmegyei Hirlap« mult számában »Rajtavesztett fufang« czim alatt egy újdonság jelent meg, melynek éle ellenem irányult s különösen sértő rám nézve az, hogy feleségemet fufangos módon törbe ejtettem s megvertem volna. Az újdonságból csak annyi igaz s a valóságnak megfelel, hogy én feleségemmel tényleg bántalmaztam, mert kocsisommal barátságos viszonyban volt, azonban téves azon állítás, hogy én a kocsisommal jelenet rögtönzésére összeajtszot-tam volna. Különbem ném ellen a váloperet megindítottam s annak lefolytáig, hol jogos cselekedetem teljes beigazolást nyer, kérem ösmérséim ítéletének felfüggesztését.

Tisztelettel

Cs. Kardos János,
k.-ladányi lakos.

Tekintetes Szerkesztő ur!

F. hó 20-án este 9 óra tájban a Sugár-úton egy kocsi — határozott vigyázatlanságból elüttem. Már azon a ponton voltam, hogy a kocsi testemen keresztül gázol, midőn halált megvető bátorsággal — mintha légből termelt volna elő — vetette magát közbe egy honvédkáplár, kiről később tudtam meg, hogy *Muzsik* Lipót önkéntes, és elkaprán a lovakat, az utolsó pillanatban sikerült megmentenie a veszélytől.

Mint hogy személyesen nem volt alkalmam meghálálni ezen nemes tettét, felkérem a tek. Szerkesztő urat, méltóztassék lapjában *Muzsik* Lipót önkéntes ur tudomására hozni halás köszönetem egy saját, mint gyermekeim nevében.

Gyula, 1900. június hó 21-én.

Kiváló tisztelettel

Nemes Boláné.

Törvényszéki esarnok.

Magyaros vélemény. *Damf* János kétegyházi lakos a gróf *Almássy* családnak hosszú éveken át volt, most nyugalmazott komornyikját megintette a kétegyházi előjáróság, hogy fizesse hátralékos adóját. Ez az öreg 70 éves *Damfot* igen felingerelte, mert biztosan tudta, hogy adóját kifizette, felment az adóügyi jegyzőhöz *Popovics*hoz, s kérdezte tőle, hogy miért intik meg, hiszen kifizette adóját, a mit könyvvél is tud igazolni.

— Igen, felelt *Popovics*, az nem lehet, mert nincs elkönyvelve.

No, ha nincs elkönyvelve, kiált fel indulatosan *Damf*, akkor itt sikkasztások folynak, gazember, aki el nem könyvelte. *Popovics* e miatt feljelentést tett s az ügyvétség vádat is emelt, melynek a *Keller* Imre kifogásai folytán 21-én volt a tárgyalása a gyulai törvényszéken dr. *Tholt* István elnöke alatt. A védő azt a kifogást tette, hogy nincs az ügyész az alispán által meghatalmazva, tehát nem volt joga vádolni. A törvényszék hosszas tanácskozás után igazat adott a védőnek és *Damf* ellen az eljárást megszüntette.

Kiadótulajdonos: Dr. Frankó László.

Nyiltér.)

Nyilatkozat.

Báronynak személyemre vonatkozó durva sértegetésére nem válaszolok, de az alábbiak megfogják győzni a közvéleményt, hogy az eddig megjelent nyilatkozataim az igazságnak megfeleltek.

Kelt Békésen, 1900. június 27.

Dénes László.

Mi alulírottak kijelentjük, hogy Szabados József úr a Dénes László úron elkövetett sértés utáni napon előttünk külön-külön kijelentette, hogy a sértést ittas állapotban követte el, s hogy a történetek sajnálják.

Kelt Békésen, 1900. június 27-én.

Gonda Simón.

Ifj. Grünvald Vilmos.

Alulírott kijelentem, hogy Bárony Elemér úrnak nálam az egész lovagias ügy tartama alatt és még az előtt is kártya-adóssága volt, de tartozását a lovagias ügy befejezése után az az június hó 13-án kiegyenlítette.

Kelt Békésen, 1900. június 27-én.

Ifj. Grünvald Vilmos.

Alulírott ezzel nyilatkozatom, miszerint a Dénes László és Bárony Elemér urak között felmerült lovagias ügyben, mint Dénes László úr egyik becsületbírája az összejövetelről való lekésésem félreértés folytán történt, melynek azonban semmi esetre sem Dénes László úr az okozója

Kelt Békésen, 1900. június 12-én.

Korondi Sándor.

Alulírottak, mint a Bárony Elemér és Dénes László urak között felmerült lovagias ügy előzményeinél szerepelt tanuk — a Dénes László úr egyenes óhajára — ama nyilatkozatot illetőleg, mely Bárony Elemér úr részéről a »Békésmegyei Hirlap« 23. számában jelent meg a következő felvilágosító nyilatkozatokat tesszük.

A folyó évi április hó 16-án délután 3 órakor a Bárony Elemér úr felkérésére Dénes László úr iakására mentünk, hogy ott azon szóbeli nyilatkozatnak, melyet Bárony Elemér úr Dénes László úrnak mondandó volt tanúi legyünk. Mi Dénes László úr lakásán a fent jelzett időben megjelentünk s miután a szokásos kopogtatásra választ nem kaptunk, a szobába bementünk. Dénes László urat a kanapén alva találtuk, tartván kezében egy képes folyóiratot. Nem tévesztve szem elől a célt, a mely miatt nevezett úrnak lakásán megjelentünk, az ébresztési kísérlethez fogtunk, a mely daczára annak, hogy circa 9—10 perczig tartott, eredményre nem vezetett.

Látva törekvésünk sikertelen voltát, egy Bárony Elemér úr által irt s általunk meg-előttetezett nyilatkozatot hagytunk Dénes László ur asztalán, ily módon akarván célunkat elérni, illetve Bárony Elemér úr az általa tenni szándékolt nyilatkozatot ily módon akarta Dénes László urnak tudomására hozni, miután az szóbelileg nem sikerült.

Kelt Békésen, 1900. június 13.

Turóczy Endre.

Vertán Emil.

Erre vonatkozólag kijelentem, hogy a fentemlített és Bárony által lakásomon hagyott nyilatkozat kezeim közé nem került az csak a lovagias ügy tartama alatt szerzettem róla tudomást.

Kelt Békésen, 1900. június 27.

Dénes László.

**A Göndöcs-népkertben
minden nap
fagylalt és jegeskávét
kapható.
Huszka József,
vendéglős.**

12 1—3

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerkesztő.

H I R D E T É S E K.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek
továbbá járgány-csaplőgép, lőharc-csaplő, hasztóló-csaták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyőjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecskeavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, grőd-malmok, egytetemes aczél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzőket kívánatra ingyen és hűmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

9 1-12

PÉNZKÖLCSÖNT

kaphatnak, leggyorsabban minden elfogadható visszafizetési feltételek mellett:

Katonatisztek, köztisztviselők, hivatalnokok, nyugdíjasok, kereskedők, gyógyszerészek, orvosok, nagyiparosok, kisiparosok, földbirtokosok, háztulajdonosok és minden hitelképes egyén; továbbá minden jogi személy; városok, községek, egyletek és társulatok.

Jelzálogkölcsonők és konvertálások kieszközölhetnek.

FÖLDBIRTOK

vételele és eladása az ország bármely részén.

Továbbá:

földbirtokoknak budapesti bérházakra való elcseserélése lelkiismeretesen, leggyorsabban minden előzetes költség nélkül lebonyolítatnak.

Földbirtokok megvétele kevés tőkével vagy a terhek rendezései elvállaltatnak a legpontosabban az:

„ÁLTALÁNOS FORGALMI ÉRTESEITŐ“

által

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 20. szám.

Matatványszám 50 fillér. (Bélyegekben is beküldhető.)

8 1-3

1900/1900. élv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A bekési kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közbirre teszi a **Békés lakarékpenztár** végrehajtónak **Volf Mihály m.-berényi** lakos végrehajtást szennedő elleni 800 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a gyulai kir. törvényezék (a bekési kir. járásbíróóság) területén lévő m.-berényi 228. sz. tjkvbe foglalt 565 brsz., 327 népsor szám 315 négyezögöl ház, udvarra 1000 korona A mezőberényi 228. sz. tjkvbe foglalt 780/300 brsz. 1346 négyezögöl ludnyomásai szántóra 250 korona. A m.-berényi 8203 sz. tjkvbe foglalt 780/1000 brsz. 1345 négyezögöl ludnyomásai szántóra az árverést 278 koronában ennél megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi július hó 21-ik napján délelőlt 9 órakor **M. Berényi közgyűlésénél** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladástni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becslésárának 100/g-át, vagyis az 565 brsz. házra 160 koronát, a 780/300 brsz. ingatlanra 25 korona 60 fillért, a 780/1000 brsz. ingatlanra 27 korona 80 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-en 3333. sz. alatt kelt igazságügyi minisiteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni avagy az 1881. LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpenznek a bíróságnál előleges elhelyezeséről szabályzerű elismervényt át-szolgáltani.

Kelt Békésen, 1900. április 17-ik napján.
A bekési kir. járásbíróóság mint tlkvi hatóság.

Gyukits,
kir. albiró.

7 1-1

Alapítottatott 1880. évben.

Délmagyarország első és legnagyobb kerékpár és varrógép főraktára

KEMÉNY LAJOS Hódmező-Vásárhely.

Fiók-raktár Gyulán, Sugár-ut 1044. szám.

Állandó nagy raktár:

„Beeston“
„Naumann“
„Premier“
„Excelsior“
„Kaiser“

Rössler és Jauernig
„Meteor“
„Styria“
„Gritzner“
„Champion“

„Adria“, „Monarch-Defiance“ és „The Light Cycle Co.“ amerikai kerékpárokból.

Ajánlja továbbá a legújabb rendszerű

„Singer“
„Gritzner“
„Minerva“
„Phönix“
„Wibrating“

Amerikai
12-ös „Wheeler és Wilson“
„Howe“
„Cylinder Colibri“
cipészek részére

csolnakos és karikahajós varrógépeit családi és ipari czelokra, 5 évi jótállás a legolcsóbb árak és kedvező részletfizetési feltételek mellett.

Dus választék kerékpár és varrógép felszerelési cikkekben.

Szakszerű nagy javítóműhely kerékpárok és varrógépek részére.

6 2-3

Árjegyzék ingyen és hűmentve.

Nyomatott Dobay János könyvnyomdájában. Gyulán 1900.